Országos Kórházi Főigazgatóság

„Korlátozott terjesztésű!”

Érvényességi idő:
az írásbeli vizsga befejezésének
időpontjáig
A minősítő neve: Dr. Páva Hanna
A minősítő beosztása: igazgató

JAVÍTÁSI – ÉRTÉKELÉSI ÚTMUTATÓ

Központi írásbeli vizsgatevékenység

55 725 11 Klinikai fogászati higiénikus

2022. szeptember 7.

A vizsgafeladat időtartama: 90 perc

A vizsgafeladat értékelési súlyaránya: 20%

OKFŐ

T Á J É K O Z T A T Ó
az értékelő tanár részére

- A vizsgázó csak a kiosztott feladatlapon, illetve a vizsgaszervező által biztosított, a vizsgaszervező intézmény bélyegzőjével ellátott pótlapon dolgozhat.

- Tévedés esetén csak az egyértelmű javítás - a helytelen válasz áthúzása, a vizsgázó aláírásával és a dátummal ellátva - fogadható el.

- Az írásbeli vizsgatevékenység értékelése a központi javítási-értékelési útmutató alapján történik.

- Kérjük, hogy minden feladat esetén a maximálisan adható pontszám melletti négyzetbe írja be az elért pontszámot a javítást végző tanár!

- A csillaggal (*) jelölt kérdéseknél a javítási-értékelési útmutatótól eltérő, de tartalmában azonos/szakmailag megfelelő egyéb helyes megoldás is elfogadható a ponthatáron belül.

- A feladatlap szerkesztésénél Dr. Fábián Pál – Dr. Magasi Péter Orvosi Helyesírási Szótár (Akadémia Kiadó, Országos Orvostudományi Információs Intézet és Könyvtár Budapest, 1992.) útmutatásait vettük figyelembe.

- Maximálisan adható pontszám: 100 pont

- Ponthatárok:

80 - 100 (%)	- jeles
60 - 79 (%)	- jó
50 - 59 (%)	- közepes
40 - 49 (%)	- elégséges
39 - 0 (%)	- elégtelen

Maximálisan adható pontszám:

1. **5 pont**

Írja le a fogászati ellátásban alkalmazott szakkifejezések jelentését latinul! Egészítse ki a táblázatot!

Szakkifejezések	
latinul	**magyarul**
apicalis	a fog gyökerének csúcsa felé tekintő irány
cervicalis	a fognyak felé mutató irány
mesialis	fogíven előrefelé, középső metszők közötti sík felé mutató irány
occlusalis	az őrlőfogak rágófelszíne felé tekintő irány
axialis	a fog hossztengelyének iránya

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

2.* **6 pont**

Sorolja fel a stomato-onkológiai szűréskor keresendő eltéréseket! Írjon hatot!

- *fekélyek, amelyek legalább két hete nem mutatnak gyógyulási hajlamot*
- *fájdalom nélküli fekélyek*
- *megvastagodott (indurált) nyálkahártya-laesiok*
- *szövetszaporulat, terime-nagyobbodás (kiemelkedő, karfiolszerű)*
- *alaphoz kötött nyálkahártya, normál mozgathatóság nélkül*
- *fokozott mozgathatóság*
- *eltávolított fog nem gyógyuló helye*
- *dysphagia (nehéz nyelés)*
- *nyálkahártya fehér és vörös foltjai*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

3. **5 pont**

Csoportosítsa a dentinerózió kialakulásában szerepet játszó tényezőket a megadott szempontok alapján! Írja a sorszámokat a megfelelő helyre!

1. gyomorsav regurgitatio
2. táplálkozás (savas ételek, italok)
3. hányás (várandósság, vagy bulimia miatt)
4. foglalkozásokhoz köthető savártalmak (pl. akkumulátorsav belélegzése, borkóstoló)
5. dehidráció (alkoholizmus miatt)

endogén tényezők: *…1., 3….*

exogén tényezők: *…2., 4., 5….*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható! Egyéb megoldások esetén pontszám nem adható!)

4. **6 pont**

Húzza alá a fluoridok caries-protektív hatásaival kapcsolatos helyes állításokat!

- <u>a fog áttörése előtt endogén úton hat a fog kemény állományára</u>
- fokozza a foggyökér ellenállását
- <u>csökkenti az ásványi sók kioldódását, elősegíti visszaépülésüket</u>
- a fog áttörése előtt exogén úton hat a fog kemény állományára
- <u>fogáttörés után a fog felszínén hat</u>
- fogáttörés után a foggyökérben hat
- <u>gátolja a dentális plakkban a poliszacharidok szintézisét</u>
- fokozza egyes enzimek működését, a baktériumok anyagcseréjét, a dentális plakkban a poliszacharidok szintézisét
- <u>fokozza a fogzománc ellenállását</u>
- <u>gátolja az egyes enzimek működését, a baktériumok anyagcseréjét</u>
- növeli az ásványi sók kioldódását, elősegíti visszaépülésüket

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható! Több válasz aláhúzása esetén pontszám nem adható!)

5. **4 pont**

Rendezze az alábbi rövidítésekhez jelentésüket! Írja a meghatározások sorszámát a megfelelő helyre!

DMF-S index: *…2….*

DMF szám: *…4….*

DMF-T index: *…1….*

DMF index: *…3….*

1. megbetegedett fogak száma szerinti értékelés
2. megbetegedett fogfelszínek szerinti értékelés
3. csoportos vizsgálatnál a carieses fogak összegének és a csoportlétszámnak megfelelően kialakított mérőszám
4. szuvas, tömött, illetve hiányzó fogak adott egyénre vonatkoztatott összege

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható! Egyéb megoldások esetén pontszám nem adható!)

6. **4 pont**

Húzza alá az alábbi felsorolásból a szájüreg praecancerosus elváltozásait!

- epulis
- cheilitis actinica chronica
- Non-Hodgkin-lymphoma
- leukoplakia simplex
- fibroma
- melanoma malignum
- erythroplakia
- mucokele
- lichen reticularis
- carcinoma adenoides cysticum

(Csak a 4 helyes válasz együttes aláhúzása esetén adható pont! Egyéb megoldások esetén pontszám nem adható!)

7.* **6 pont**

Ismertesse a fogsor stomatitist a megadott szempontok alapján!

Lehetséges tünetei: Írjon hármat!

- *a felső protézis lemezének megfelelő éles határú, vörös, érzékeny, néhol erodált, ödémás a nyálkahártya*
- *szájpadi erythema*
- *a nyelv vörös atrófiás, depapillált*
- *a szájzugok gyulladtak*

Kezelési lehetőségei:

- *a fogsor hypochloridos oldatban való áztatása az éjszaka folyamán*
- *Nystatin, miconazol, amphotericin solutiós ecsetelés*
- *új fogsor készítése*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

8. **3 pont**

Sorolja fel a parodontalis tasakfal eliminálhatóságának lehetőségeit!

- *subgingivalis depurálás*
- *a tasakfal sebészi kimetszése (gingivectomia)*
- *a tasakfal sebészi, apicalis irányú áthelyezése*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

9.* **5 pont**

Nevezze meg a nyelv lehetséges betegségeit latinul! Írjon ötöt!

- *linqua geographica*
- *glossitis mediana rhombica*
- *linqua fuliginosa*
- *linqua pilosa*
- *glossitis chronica*
- *glossodynia*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

10. **3 pont**

Húzza alá az Ultracain érzéstelenítőszerre jellemző állításokat!

- kiemelkedő diffúziós képesség jellemzi és hatásos gyulladt szövetek érzéstelenítésében
- adrenalin nélküli változatában maximum 10 ml adható be
- beadható maximális mennyiség 12,5 ml (500 mg)
- jó diffúziós képességű, ezért terminális-, vezetéses- és nyálkahártya érzéstelenítésre egyaránt használható
- a gyakorlatban 2%-os oldatát használják
- a gyakorlatban 4%-os hatóanyagot és 1:100000 adrenalint tartalmaz

(Csak a 3 helyes válasz együttes aláhúzása esetén adható pont! Egyéb megoldások esetén pontszám nem adható!)

11.* **5 pont**

Ismertesse a plakkfestésre használható anyaggal szemben támasztott követelményeket! Írjon ötöt!

- *ne legyen toxikus mellékhatása*
- *tegye jól láthatóvá a plakkot*
- *ne allergizáljon*
- *lehetőleg csak a lepedéket fesse meg*
- *ne legyen kellemetlen ízű*
- *könnyű legyen alkalmazni*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

12.* **2 pont**

Írja le az akvirált pellikula lényegét!

A fogak, tömések, fogművek felszínén nyálból képződő, struktúra nélküli, baktériumokat nem tartalmazó 0,1-0,8 mikron vastag filmszerű glikoprotein-réteg.

13.* **8 pont**

Sorolja fel az iskoláskorú gyermekeknek (6-14 éves kor) tartandó preventív foglalkozás lehetséges témaköreit! Írjon nyolcat!

- *a fogak feladatai*
- *anatómiai ismeretek – fogak felépítése, fogfajták, fogváltás*
- *leggyakoribb fogbetegségek és keletkezésük okai*
- *a lepedék fogalma, lepedékfestés*
- *a megelőzés módszerei – fluoridok, szájápolás, étkezési szokások, étrend*
- *veszélyek maradó rágófogak áttörésekor*
- *a fogorvosi gondozás jelentősége – rendszeres ellenőrzés, megelőző kezelések, barázdazárás*
- *az öngondozás lehetőségei*
- *fogazati rendellenességek – fogszabályozás*
- *a fogakat ért balesetek – fogvédő, szájvédő*
- *kockázatot jelentő magatartás – dohányzás, alkoholfogyasztás*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

14. **6 pont**

Párosítsa a Gracey-küretteket a megfelelő fogfelszínhez! Írja a sorszámok mellé a helyes válasz betűjelét!

1. Gracey 7-8, 9-10
2. Gracey 1-2
3. Gracey 11-12
4. Gracey 3-4
5. Gracey 13-14
6. Gracey 5-6

A. a praemolarisok és a molarisok mesialis felszínei
B. a praemolarisok és a molarisok buccalis, valamint oralis felszínei
C. a frontfogak és a praemolarisok
D. a metszőfogak
E. praemolarisok és a molarisok distalis felszínei
F. a frontfogak

1.–…*B*…, 2.–… *D*…, 3.–… *A*…, 4.– …*F*…, 5.–…*E*…, 6.–…*C*…

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

15. **4 pont**

Válassza ki a caries elsődleges megelőzésének lehetőségeit és módszereit! Írja le a helyes válaszok betűjelét a pontozott vonalra!

A. gondozás-szűrés
B. konzerváló fogászati, endodontiai beavatkozások elvégzése
C. a nyálkahártya és parodontium gyulladásmentességének elérése
D. szájhigiénés módszerek, a dentális plakk eltávolítása
E. fluoridok általános és helyi alkalmazása a fogzománc ellenállóképességének fokozására
F. instruálás, motiválás
G. a táplálkozás befolyásolása, szénhidrátfogyasztás csökkentése, cukorpótló anyagok alkalmazása
H. menthetetlen fogak extrakciója

Az elsődleges megelőzés lehetőségei, módszerei: *…A., D., E., G.…*

(Csak a 4 helyes válasz együttes kiválasztása esetén adható pont! Egyéb megoldások esetén pontszám nem adható!)

16. **6 pont**

Ismertesse a rögzített fogszabályozó készüléket viselők fokozott caries veszélyeztetettségének okait és speciális egyéni szájhigiénés eszközeit!

Fokozott caries veszélyeztetettség okai:

- *a brackett és az ínyszél között fokozott plakkretenció*
- *nem öntisztuló felület*
- *nehezített tisztíthatóság*

Speciális szájhigiénés eszközök:*Írjon hármat!

- *interdentális fogkefe*
- *orthodontiai fogkefe*
- *sulcus fogkefe*
- *egycsomós fogkefe*
- *SuperFloss*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

17.* **6 pont**

Ismertesse a fogfehérítés kontraindikációit! Írjon hatot!

- *várandósság*
- *szoptatás*
- *allergia a fehérítő bármely összetevőjére*
- *fejlődési rendellenességek (amelogenesis imperfecta)*
- *orthodontiai készülék viselése*
- *tág pulpakamrával rendelkező vitális fogak*
- *kezeletlen carieses laesio-ju vitális fog*
- *rossz széli záródású, mély töméssel ellátott élő fog*
- *mély mikrorepedések a fogakon*
- *kevés maradék foganyaggal rendelkező fog*
- *inkomplett gyökértömés*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

18. **6 pont**

Írja le a megadott fogak WHO rendszer szerinti jelölését!

jobb alsó első metsző tejfog: *…81…*

bal felső szemfog: *…23…*

jobb felső tej frontfog: *…51…*

jobb felső első kisőrlő: *…14…*

bal alsó második moláris: *…37…*

bal felső második tejőrlő: *…65…*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

19. **4 pont**

Sorolja fel a fogágy részeit latinul!

- *gingiva*
- *periodontium*
- *processus alveolaris*
- *cementum*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

20.* **6 pont**

Írja le a plakk okozta ínygyulladás jellemzőit! Írjon hatot!

- *enyhe fájdalom, vagy fájdalmatlan*
- *enyhe ínymegnagyobbodás*
- *a betegség az ínyszélen kezdődik*
- *színváltozás*
- *ínykontúr változása*
- *a sulcus-váladék termelése fokozott*
- *a sulcus hőmérsékletének változása*
- *ínyvérzés*
- *nincs tapadásveszteség*
- *nincs alveolaris csontvesztés*
- *szövettani elváltozások*
- *reverzibilis*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)